

وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشکده توانبخشی

دانشگاه شهید بهشتی

دکتر پژوهین دیباچ نیا مریم بختیاری

چکیده

زمینه و هدف: ورود به دانشگاه رویداد مهمی در زندگی جوانان محسوب می‌شود که با تغییرات زیادی در روابط اجتماعی آنها همراه است که این خود به نوعی بر سلامت روانی آنها تاثیر می‌گذارد. افزایش رو به رشد مراجعه دانشجویان به مراکز مشاوره دانشجویی موید وجود مشکلات روانی، اجتماعی و تحصیلی آنان بنابراین این مطالعه با هدف بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشکده توانبخشی دانشگاه شهید بهشتی در بهار انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی- است و روش نمونه گیری غیر تصادفی واژه نوع در دسترس می‌باشد و در آن از پرسشنامه مشخصات فردی و آزمون لامت روانی والی (GHQ-28) استفاده گردیده است. جامعه مورد بررسی شامل دانشجوی سال اول تا چهارم دانشکده توانبخشی (دانشجو) بوده که دختر نفر مجرد و بودند.

نتایج این بررسی نشان می‌دهد که میانگین نمرات GHQ میان دانشجویان / با انحراف معیار و / % دانشجویان دارای GHQ مشکوک به وجود اختلال (بالاتر از) .

نتیجه گیری: با استفاده از روش‌های آماری ارتباط معنی داری بین وضعیت سلامت روانی دانشجویان و در خوابگاه وجود بیماری در خود یا خانواده آنها بدست نیامد لذا انجام ارزیابی‌های روانشناسی دانشجویان و ارائه خدمات مشاوره در زمینه‌های مختلف در جهت ارتقای سطح سلامت روانی دانشجویان توصیه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: سلامت روانی دانشجویان پرسشنامه سلامت روانی والی

اجتماعی و انسانی آنها همراه می‌باشد. در کنار این تغییرات باید به انتظارات و نقشهای جدیدی نیز اشاره کرد که همزمان با ورود به دانشگاه شکل می-

ورود به دانشگاه رویداد مهمی در زندگی جوانان محسوب می‌شود که غالباً با تغییرات زیادی در روابط

- (مؤلف مسئول): استادیار روانپزشک دانشکده توانبخشی - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

- دانشجوی دوره دکترای روانشناسی بالینی دانشگاه علوم پزشکی ایران

گزارش کرده است که بیشترین میزان ابتلا مربوط به دانشجویان دانشکده توانبخش / % گزارش شده است [۱].

لتین و همکاران در سال با استفاده از GHQ شیوع اختلال روانی را / % باهار و همکاران در سال شیوع اختلال روانی را % گزارش کردند اذ [۲].

این مطالعه با هدف بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشکده توانبخشی دانشگاه شهید بهشتی در بهار انجام شد. فرضیه تحقیق، ارتباط سلامت روانی دانشجویان با متغیرهای فردی آنان بوده که شامل محل سکونت وجود بیماری جسمی در خود و خانواده من باشد.

افزایش رو به رشد مراجعه دانشجویان به مراکز مشاوره دانشجویی که موید وجود مشکلات روانی، اجتماعی و تحصیلی آنان است لزوم مداخله و بررسی های مشاوره ای را طلب می کنند. میمین دلیل این مطالعه به منظور درک و شناخت مشکلات دانشجویان وشناسای افراد آسیب پذیر و مشکوک به اختلال انجام گردید تا با استفاده از نتایج آن بتوان ضمن ارائه خدمات مشاوره ای، موجبات ارتقای سطح بهداشت روان دانشجویان را فراهم نموده و از عوارض و پیامدهای افت تحصیلی و هدر رفتن نیروی انسانی واقعیتی قشر جوان و فعال جلوگیری نمود.

مواد و روش

این بررسی از نوع بررسی توصیفی- تحلیلی و زمان بررسی بهار روش نمونه گیری غیر تصادفی و از نوع در دسترس بود و حجم نمونه شامل دانشجوی دانشکده توانبخشی (سال اول تا چهارم هر کدام) دانشگاه شهید بهشتی می باشد. این آماری شامل دختر (/) و (/) % بوده که از این تعداد / % مجرد و / %

برخی از دانشجویان به سرعت خود را با این شرایط جدید سازگار نموده و با حفظ سلامت روانی خود موفقیتی لازم تحصیلی را کسب می کنند و برخی دیگر به سازگاری مناسب دست و این مسئله باعث بی کفایتی و افت آنها می گردد. در ایران در چندین تحقیق میزان سلامت روانی دانشجویان توسط آزمون GHQ مورد بررسی قرار گرفته است.

در تحقیقی که توسط باقری و همکاران در سال به منظور بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان دانشگاه تهران با استفاده از فرم والی صورت گرفت، میزان اختلالات روانی / % گزارش شده است [۳].

پلاهنگ و همکاران در سال با استفاده از آزمون والی (GHQ-28) در شهر کاشان میزان شیوع اختلال روانی را / % گزارش کرده اند [۴]. بعقوبی، نصر و شاه محمدی در مطالعه ای با استفاده از آزمونی والی (GHQ-28) که در مناطق شهری و روستایی صومعه سرا در سال انجام شده است شیوع اختلال روانی را / % گزارش کرده اند [۵].

خرائیلی در سال به بررسی سلامت روانی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایران با استفاده از فرم والی پرداخته و مورد اختلال را گزارش کرده است [۶].

بحرینیان و صداقتی در سال در بررسی سلامت روانی دانشجویان ورودی - دانشگاه شهید بهشتی با استفاده از آزمون والی (GHQ-28) شیوع اختلال روانی را / % گزارش کرده اند [۷]. در بررسی دیگر که توسط بحرینیان در سال در مورد دانشجویان ورودی - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با استفاده از فرم سوالی گزینه ای انجام شد، شیوع اختلال روانی را / %

چهارگانه فوق بالاتر از باشد، در آن مقیاس دارای مشکل است.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون مجدور کای (chi-square) و نرم افزار SPSS استفاده شده است.

بر اساس بررسی آماری انجام شده میانگین نمرات دانشجویان در پرسشنامه سئوالی / % انحراف معیار / می‌باشد که در حدود / % سالم و / % مشکوک به اختلال و / % دچار اختلال گزارش شد که از این میزان / % دختران و / % را پسران شامل می‌شود. همچنین در بررسی خردۀ مقیاس چهارگانه میانگین نمرات مقیاس A (/) مقیاس B (/)، مقیاس C (/) و مقیاس D (/) بوده که مقیاس C (اختلال در کارکرد اجتماعی) از همه

داده‌های تحلیلی در این بررسی به شرح زیر می‌باشد:
جدول شماره () خلاصه نتایج آزمون مجدور کای سلامت روانی دانشجویان را بر اساس جنسیت آنان نشان می‌دهد.

بر این اساس مقدار مجدور کای مشاهده شده ($X^2=1.011$) از مقدار مجدور کای بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بین جنسیت دانشجویان با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره
ج آزمون مجدور کای سلامت روانی دانشجویان بر حسب جنس

	آزمون GHQ	تعداد درصد	تعداد درصد	درصد
	/			زیر
/			-	
/			بالای	
/	/			

$$X^2 = 1.011 \quad df = 2$$

آن در خوبگاه و % در خارج از خوابگاه سکونت داشتند.

در این بررسی از دو پرسشنامه خصوصیات فردی محل سکونت وجود بیماری جسمی در خود یا خانواده و پرسشنامه سلامت عمومی سئوالی استفاده شداین پرسشنامه توسط گلدبرگ در سال طرح و بعنوان یک ابزار غربالگری برای بررسی میزان اختلال روانپژوهشکی در گروههای مختلف مورد استفاده قرار گرفت. فرم اصلی دارای سوال می‌باشد و فرمای کوتاه آن بصورت و سئوالی از نسخه اصلی اقتباس شده است فرم سئوالی که در پژوهش حاضر مورد استفاده قرار گرفت با روش تحلیل عاملی از نسخه اصلی بدست آمده و از مقیاس تشکیل شده است [] .

خرده مقیاس A برای علام جسمی، خردۀ مقیاس B برای اضطراب و بی خوابی، خردۀ مقیاس C برای اختلال کارکرد اجتماعی و خردۀ مقیاس D برای افسردگی شدید است. هر عبارت دارای حداقل امتیاز به گزینه الف () و حداقل امتیاز به گزینه دال () نعلق می‌گیرد. این روش، نمره گذاری بصورت لیکرت (- - -) بوده و لذا حداقل امتیازی که پاسخ دهنده می‌تواند از این پرسشنامه بدست آورد

تحقيقات متعددی درباره پایای و روایی این پرسشنامه در داخل کشور انجام شده است و ضریب ی برای آن بدست آمده است. نقطه برش این پرسشنامه در تحقیقات متعدد در کشور بین تعیین شده است که در این آزمون از نقطه برش استفاده گردیده است.

در بررسی خردۀ مقیاسهای چهارگانه علاوه بر اضطراب و بی خوابی، اختلال کارکرد اجتماعی و افسردگی اگر نمره آزمودنی در هر یک از مقیاسهای

سلامت روانی دانشجویان را بر اساس وضعیت سکونت آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.027$) از مقدار مجذور کای بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین وضعیت سکونت دانشجویان در خوابگاه با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره . خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان بر اساس محل سکونت

محل سکونت		خوابگاه		غیر خوابگاه		جمع
آزمون	GHQ	درصد	تعداد	درصد	تعداد	آزمون
/						زیر
/		/			-	
		/				بالای

$$X^2 = 1.027 \quad df=2$$

جدول شماره () خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان را بر اساس وجود بیماری جسمی در خود یا خانواده آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.019$) از مقدار مجذور کای بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین این دو ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره . خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان بر اساس وجود بیماری جسمی

روانی دانشجویان بر اساس وجود بیماری جسمی		بیماری		فاقد بیماری		جمع
آزمون	GHQ	فرابوی	درصد	فرابوی	درصد	آزمون
/		/				زیر
/		/			-	
		/				بالای
/		/				

$$X^2 = 1.019 \quad df=2$$

جدول شماره () نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان را بر اساس سن آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.023$) از مقدار مجذور کای بحرانی ($X^2=9.49$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین سن دانشجویان با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره . خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان بر اساس سن

آزمون		سال و بالاترجم		سال		زیر
آزمون	GHQ	درصد	تعداد	درصد	تعداد	آزمون
/			/			زیر
/			/		.	-
			/			بالای
/			/			

$$X^2 = 1.023 \quad df=4$$

جدول شماره () خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان را بر اساس تا هل آنان نشان می دهد. بر این اساس مقدار مجذور کای مشاهده شده ($X^2=1.018$) از مقدار بحرانی ($X^2=5.99$) کوچکتر است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که بین وضعیت تا هل دانشجویان با سلامت روانی آنان ارتباط معنی داری از نظر آماری وجود ندارد.

جدول شماره . خلاصه نتایج آزمون مجذور کای سلامت روانی دانشجویان بر اساس وضعیت تا هل

وضعیت تا هل		متا هل		مجدد		مجموع
آزمون	GHQ	درصد	تعداد	درصد	تعداد	آزمون
/			/			زیر
/			/			-
			/			بالای
/			/			

$$X^2 = 1.018 \quad df=2$$

جدول شماره () خلاصه نتایج آزمون مجذور کای

روانی را در دانشجویان غیر بومی (خوابگاهی) گزارش کرده اند که میتواند ناشی از دوری از محیط خانواده وجود مشکلات اقتصادی و نگرانی تامین مسکن باشد که شاید این تفاوت ناشی از حجم کمتر نمونه در مقایسه با بررسی آنان باشد.

مقیاس اختلال در بررسی مقیاسهای
در کارکرد اجتماعی دانشجویان بالاتر بود این یافته نشان می دهد که افراد جوان به دلیل تجربیات اندک نیازمند پیغام گیری از خدمات مشاوره و آموزش مهارتی‌ای اجتماعی و روشی‌ای مقابله ای برای روبرو شدن با مشکلات مختلف زندگی می باشند.
شیوه موارد مشکوک به اختلال در بررسی فوق الزاماً بدين معنی نیست که همه این دانشجویان بیمار هستند بلکه عواملی مثل مشکلات اقتصادی دوری از خانواده احساس سرخوردگی دانشجویان پس از قبولی و تگریش منفی آنها نسبت به تحصیلات و نقش آن در زندگی آینده را می توان دخیل دانست که این خود اراوه خدمات مشاوره ای در زمینه های مختلف را در راستای ارتقای سطح سلامت روانی دانشجویان نشان می دهد.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از زحمات سرکار خانم ذهره سمیعی مجذ کارشناس امور دانشجویی دانشکده توابخشی دانشگاه شهید بهشتی که ما را در این بررسی یاری دادند.

-باقری سید عباس، بوالهی
بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان و رودی سال
- دانشگاه تهران، فصلنامه اندیشه و رفتار، سال اول- شماره سال
- مهدی، براهنی شاه
حمدی داود. بررسی همه گیر شناسی اختلال روانی

ای داشجویان (%)	در مورد میزان در دختر (%)	ان در می باشد که از نظر آماری این تفاوت معنی دار نمی	ده در می باشد که این تفاوت می باشد (%)	/
بررسی	در دختر	آن	ده	/

مقایسه سلامت روانی دانشجویان بر اساس سن نیز رابطه معنی داری را نشان نمی دهد که با نتایج بررسی باهار و همکاران و باقری و همکاران مطابقت دارد [۱].
مقایسه سلامت روانی دانشجویان بر اساس تاھل نیز رابطه معنی داری را نشان نمی دهد که با نتایج بررسی باهار باقری و همکاران که درسال انجام شد مطابقت دارد [۲]. لازم به ذکر است تفاوت بین اراد متأهل و مجرد در نمونه مورد بررسی بسیار زیاد بود بنابراین کلیه یافته های مربوط به تاھل باید با احتیاط سیر گردد.

مقایسه سلامت روانی دانشجویان بر اساس جنسیت نیز رابطه معنی داری را نشان نمی دهد که با نتایج بررسی باهار و همکاران و باقری و همکاران هماهنگ می باشد [۳].

اگرچه بررسی های انجام شده در ج
شیوه بالاتر اختلالات روانی را در زنان نسبت به مردان نشان داده اند ولی چنین تفاوت جنسیتی در هیچ یک از بررسی هایی که در ایران روی دانشجویان انجام گرفته مشاهده نشده اس بنابراین لازم است نقش عوامل موثر که تفاوت بین وضعیت سلامت روانی دو جنس را داقل رسانده یا از بین می برد مورد بررسی قرار گیرد.

همچنین مقایسه سلامت روانی دانشجویان بر اساس محل سکونت و وجود بیماری جسمی در خود و خانواده از نظر آماری معنی دار نمی باشد. در مورد وضعیت سکونت واقامت در خوابگاه نتایج با بررسی باقری و همکاران متفاوت می باشد [۴]. آنها شیوه بالاتر مشکلات

خوابگاهی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال
طب و تز زمستان شماره صفحات

7-Bahar E,Henderson AS, Mackinnon A J. An epidemiological study of mental health and Socioeconomic conditions in Sumatera, Indonesia. *Acta psychiat Scand* 1992 Apr; 85 (4): 257-63.

8-lehtinen V, Joukamaa M, Lahtela K, Raitasalo R, Jyrkine E, Maatela J, Armoaa A. prevalence of mental disorders among adults in Finland: Basic results from the Mini Finland Health Survey. *Acta Psychiatr scand* 1990 May; 81(5): 418-25.

9-Goldberg DP, Hillier VF. A scaled version of the General Health Questionnaire. *Psychol med* 1979 Feb; 9(1): 139-45.

در شهر کاشان، فصلنامه اندیشه و رفتار، سال دوم، شماره سال ات

- نورا... مهدی، شاه محمدی داود.

بررسی همه گیر شناسی اختلال روانی در مناطق شهری و روستای شهرستان صومعه سرا. *فصلنامه اندیشه و رفتار*. سال اول، شماره سال

- خزائیلی مهناز بررسی سلامت روانی دانشجویان ورودی مهر و بهمن - موضوع پژوهش واحد مشاوره دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی ایران سال

- بحرینیان سید عبدالحمید؛ صداقتی احمد. بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان علوم پزشکی ش

بهشتی ورودی سال - پژوهش در پزشکی سال شماره ات

- بحرینیان سید عبدالحمید، قاسمی برومند بررسی بهداشت روانی دانشجویان مقیم در مجتم